

Gebruik en omvang pgb Jeugd Holland Rijnland

In deze factsheet gaan we in op het pgb zoals dat nu voor jeugd ingezet wordt onder de AWBZ. Daarbij gaan we in op de volgende vragen:

- Hoe loopt de procedure nu, wat zijn de voorwaarden voor het pgb?
- Hoeveel cliënten maken gebruik van pgb? Relatie en absoluut
- Wat zijn nu de kosten van het pgb?

Deze informatie is van belang voor het maken van keuzen rond het pgb vanaf 2015. We gaan in deze factsheet alleen in op het pgb voor de nieuwe taken voor jeugd die naar gemeenten komen. Het pgb voor nieuwe taken in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning blijft bij deze analyse buiten beschouwing. De procedure en ontwikkelingen die worden geschetst zijn overigens ook van toepassing op de Wmo. Het overzicht van het gebruik en de omvang van de pgb's voor de nieuwe Wmo-taken had voor de regio minder prioriteit, omdat het opvangen van de nieuwe Wmo-taken met name een lokale/subregionale aangelegenheid is.

Samenvatting vooraf

In 2012:

- hebben 1.349 jeugdigen en/of hun ouders een pgb ontvangen voor AWBZ zorg die naar gemeenten komt; in totaal hadden zij 2.872 budgetten
- waren de totale kosten voor deze pgb's € 19.293.349. Dit is bijna 80% van alle kosten (natura en pgb) voor de AWBZ-zorg die naar gemeenten overkomt.
- werd het pgb vooral ingezet voor individuele begeleiding. Bijna 90% van de budgethouders heeft een pgb voor individuele begeleiding.
- waren de kosten voor het pgb met 17% afgenomen ten opzichte van 2011. Diverse maatregelen hebben daaraan bijgedragen. Ook na 2012 zijn er maatregelen doorgevoerd om het gebruik en de omvang van het pgb te verlagen. In Oegstgeest en Noordwijk zijn de kosten van het pgb echter toegenomen.
- is het aantal CIZ-indicaties voor AWBZ-zorg ook afgenomen, zowel eerste indicaties als herindicaties. Het aantal kinderen dat één indicatie kreeg is in 2012 nagenoeg gelijk gebleven aan 2011. Het aantal kinderen dat meerdere indicaties kreeg is in 2012 echter gehalveerd ten opzichte van 2011.
- is AWBZ zorg vooral gericht op jeugdigen met een psychische beperking (61%) en een verstandelijke beperking (32%).

De procedure tot 2015

Jeugdigen met een grondslag (zintuiglijke, verstandelijke of lichamelijke beperking, somatische of psychogeriatrische aandoening of een psychische stoornis) kunnen onder voorwaarden een indicatie voor AWBZ-zorg krijgen. Deze zorg wordt geleverd in Zorg in natura (ZIN) of in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb).

Of iemand een indicatie krijgt wordt bepaald door Bureau Jeugdzorg (BJZ) of het Centrum Indicatiestelling Zorg¹ (CIZ). Jeugdigen en/of hun ouders kunnen hun voorkeur voor ZIN of pgb kenbaar maken bij het Zorgkantoor. Het Zorgkantoor beslist of een pgb wordt toegekend en is verantwoordelijk voor de uitbetaling aan de pgb-houder en de controle op de besteding.

BJZ is verantwoordelijk voor de indicatiestelling AWBZ voor jeugdigen met een psychiatrische diagnose en een IQ van 85 of hoger. BJZ stelt de indicaties in principe tot de jeugdige 18 jaar is.

Het CIZ is verantwoordelijk voor de indicatiestelling van jeugdigen als sprake is van zorg/behandeling als gevolg van een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een somatische aandoening, tenzij sprake is van een psychiatrische diagnose als dominante grondslag. Daarnaast is het CIZ verantwoordelijk voor de indicatiestelling AWBZ voor alle niet-jeugdigen.

Voorwaarden aan pgb

Om een pgb te kunnen krijgen moet nu aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- De benodigde zorg kan niet in natura worden geleverd door een (toegelaten) AWBZ-instelling. Jeugdigen en/of hun ouders moeten dit zelf onderzoeken; ze bepalen zelf of ze de beschikbare AWBZ-zorg in natura geschikt vinden.
- De zorgvraag duurt volgens het indicatiebesluit minimaal één jaar
- De indicatie betreft tenminste 10 uur begeleiding per week (zie hieronder)

De aanvraag- en toekenningsprocedure bij het Zorgkantoor kent de volgende stappen:

- Invullen aanvraagformulier. Hier moet een budgetplan worden bijgevoegd, waarin beschreven staat hoe het budget besteed gaat worden
- Bewuste keuze gesprek: hier komt aan de orde of het pgb een goede oplossing is. Ook worden de rechten en plichten, die verbonden zijn aan het pgb, uitgelegd.
- Het Zorgkantoor wijst de aanvraag af als ouders failliet zijn of in schuldsanering (WSNP) zitten, als de ouders niet op een vast adres wonen en als het subsidieplafond voor pgb's bereikt is.

¹ De cijfers van het CIZ die hier gebruikt zijn, zijn bedoeld ter indicatie. De cijfers van het CIZ zijn geselecteerd op zorgregio (Holland Rijnland). Dat betekent dat cijfers van Voorschoten wel, en van Boskoop niet, zijn meegenomen. Ook zijn in sommige gegevens cijfers omtrent behandeling opgenomen.

Criteria voor besteding pgb's

De criteria voor de besteding van de pgb's zijn:

- De ingekochte zorg is kwalitatief verantwoord (dat neemt niet weg dat de budgethouder een zorgovereenkomst kan sluiten met iedereen die hij geschikt acht, ook een familielid of kennis. Tenzij in het indicatiebesluit is aangegeven dat de betreffende persoon niet in staat is gebruikelijke zorg te verlenen)
- De volgende functies mogen worden ingekocht: persoonlijke verzorging, verpleging, begeleiding en kortdurend verblijf.
- De budgethouder moet een overeenkomst sluiten met de zorgverlener.
- Het maximumtarief is € 20 per uur of dagdeel en € 30 per etmaal (bij kortdurend verblijf). Hiervan mag alleen worden afgeweken als de zorgverlener ingeschreven staat bij de Kamer van Koophandel of in het BIG-register (en geen familie is) of als hij/zij een zzp'er is met een VAR (verklaring arbeidsrelatie; en geen familie is). Behoudens uitzonderingen is het maximumtarief dan € 63 per uur of € 58 per dagdeel.
- Iedere pgb-houder hoeft over 1,5% van het netto-pgb een verantwoording af te leggen. Hierbij geldt een minimum van € 250 per jaar en een maximum van € 1.250 per jaar.
- Niet gebruikte bedragen moeten worden terugbetaald.

Pgb jeugd in Holland Rijnland

In dit hoofdstuk wordt op basis van de meest recente gegevens van Vektis (pgb-declaraties voor jeugdigen over 2012) inzicht gegeven in het gebruik en de omvang van het pgb voor AWBZ-zorg voor jeugdigen in de 13 gemeenten in Holland Rijnland. Ook wordt een overzicht geboden van de functies waaraan het pgb besteed wordt.

Gebruik en omvang pgb

1.349 jeugdigen met een pgb in Holland Rijnland in 2012, kosten € 19.293.349

In 2012 hebben 1349 jeugdigen (en/of hun ouders) in Holland Rijnland gebruik gemaakt van een pgb voor AWBZ-zorg. Dat is 1,25% van het totaal aantal jeugdigen in de regio. Hiervoor is een bedrag van in totaal € 19.293.249 verstrekt (hierop is het budget voor verpleging al in mindering gebracht, aangezien dat naar de Zorgverzekeringswet gaat).

Tabel 1: gebruik en omvang pgb ten opzichte van aantal jeugdigen

Percentage jeugdigen met pgb tov alle jeugdigen in gemeente			Bedrag per jeugdige dat is besteed aan een pgb		
1.	Lisse	1,03	1.	Lisse	€ 139
2.	Zoeterwoude	1,12	2.	Noordwijk	€ 159
3.	Katwijk	1,12	3.	Kaag en Braassem	€ 161
4.	Noordwijkerhout	1,15	4.	Zoeterwoude	€ 162
5.	Leiden	1,18	5.	Katwijk	€ 166
6.	Nieuwkoop	1,18	6.	Leiden	€ 167
7.	Hillegom	1,21	7.	Alphen aan den Rijn	€ 167
8.	Alphen aan den Rijn	1,22	8.	Nieuwkoop	€ 170
9.	Kaag en Braassem	1,27	9.	Hillegom	€ 180
10.	Noordwijk	1,41	10.	Teylingen	€ 192
11.	Teylingen	1,43	11.	Noordwijkerhout	€ 214
12.	Oegstgeest	1,46	12.	Leiderdorp	€ 242
13.	Leiderdorp	1,63	13.	Oegstgeest	€ 278

HR:
1,25%

HR:
€ 178

Relatief minst aantal jeugdigen met pgb in Lisse, meest in Oegstgeest

In Lisse heeft € 1,03% van de jeugdigen een pgb, voor Zoeterwoude en Katwijk is dit 1,12%. Hiermee hebben zij per 100 jeugdigen het minst aantal jeugdigen met een pgb. Het zorggebruik (natura en pgb) is in Lisse en Zoeterwoude ook het laagst (bijlage 1). In Leiderdorp hebben relatief de meeste jeugdigen gebruik gemaakt van een pgb: 1,63% van de jeugdigen uit die gemeente heeft een pgb ontvangen.

Bedrag per budget is het hoogst in Oegstgeest en Noordwijkerhout

Gemiddeld bedraagt een pgb in Holland Rijnland € 14.302. Het bedrag per budget is het hoogst in Oegstgeest en Noordwijkerhout, het laagst in Noordwijk en Kaag en Braassem. Tussen het hoogste gemiddelde bedrag per budget (Oegstgeest: € 18.998) en het laagste gemiddelde bedrag (Noordwijk: € 11.275) ligt meer dan € 7.000 per budget.

Omvang pgb ten opzichte van natura

Bijna 80% van alle kosten voor AWBZ-zorg gaan via pgb

Het budget dat in 2012 aan AWBZ-zorg (exclusief verpleging) is besteed, is voor bijna 80% via het pgb ingezet. Voor kortdurend verblijf en individuele begeleiding kunnen nagenoeg alle kosten aan het pgb worden toegerekend. Alleen bij begeleiding groep zijn meer kosten in natura gemaakt dan via een pgb.

Tabel 2: Kosten pgb in verhouding tot totale kosten en kosten natura

	Kosten pgb	%	Kosten natura	%	Totale kosten
Kortdurend verblijf	2.278.832	94%	141.515	6%	2.420.347
individuele begeleiding	10.201.368	94%	620.902	6%	10.822.270
Groepsbegeleiding	3.196.007	44%	4.018.192	56%	7.214.199
Persoonlijke verzorging	3.375.573	95%	194.729	5%	3.570.302
Totaal	19.051.780	79%	4.975.338	21%	24.027.118

Bijna drie kwart van AWBZ zorg via pgb

In Holland Rijnland wordt een groot percentage indicaties omgezet in een pgb. Bijna 90% van de indicaties/aanspraken voor persoonlijke verzorging wordt met een pgb geregeld. Alleen voor de langdurige zorg thuis (zpz's) is het percentage pgb's relatief laag. Feitelijk zal het percentage pgb lager zijn, aangezien de cijfers van Bureau Jeugdzorg alleen nieuwe aanspraken betreft. Bestaande aanspraken zijn niet meegeteld.

Tabel 3: aantal pgb's afgezet tegen totaal aantal aanspraken/indicaties 2012

	Kdv	Pv	bgi	Bgg	Zzp	totaal
Aantal aanspraken	611	349	1713	1194	46	3913
Aantal pgb's	497	311	1199	852	13	2872
Percentage	81%	89%	70%	71%	28%	73%

Gebruikte zorgvormen

Pgb wordt het meest ingezet voor individuele begeleiding

Bijna 1.200 jeugdigen hebben een pgb ontvangen voor (onder meer) de inkoop van individuele begeleiding. Dat is bijna 90% van het aantal jeugdigen met een pgb. Van de totale omvang van het pgb-budget is regionaal meer dan de helft besteed aan deze vorm van begeleiding.

Tabel 4: Kosten en gebruik pgb 2012 over de verschillende functies²

	Kosten	%	Aantal budgetten	%	% budgetten tov budgethouders
Kortdurend verblijf	€ 2.278.832	6%	497	17%	37%
Individuele begeleiding	€ 10.201.368	56%	1.199	42%	89%
Groepsbegeleiding	€ 3.196.007	18%	852	30%	63%
Persoonlijke verzorging	€ 3.375.573	19%	311	11%	23%
Langdurig verblijf (ZZP)	€ 241.569	1%	13	0%	1%
Totaal	€ 19.293.349	100%	2.872	100	-

Tabel 5: Kosten pgb 2012 per gemeente, verdeeld over de verschillende functies

	KDV		BGG		BGI		PV		ZZP		Totaal
	Kosten	%	kosten	%	kosten	%	Kosten	5	kosten	%	kosten
Alphen ad Rijn	502.418	13	688.734	17	2.162.118	55	564.735	14	38.005	1	3.956.010
Hillegom	95.695	13	143.775	19	393.613	52	126.305	17	0	0	759.388
Kaag&Braassem	87.173	10	156.968	18	520.626	59	123.080	14	0	0	887.847
Katwijk	289.847	12	411.405	17	1.141.866	46	598.889	24	14.295	1	2.456.302
Leiden	394.209	11	492.376	14	1.934.541	56	579.324	17	58.508	2	3.458.958
Leiderdorp	175.951	13	189.193	14	723.679	52	296.304	21	0	0	1.385.127
Lisse	62.547	10	125.819	19	328.519	51	132.388	20	0	0	649.273
Nieuwkoop	130.358	13	217.092	22	507.437	51	137.932	14	0	0	992.819
Noordwijk	99.153	13	139.842	18	370.730	48	127.122	17	29.829	4	766.676
Noordwijkerhout	122.355	18	125.926	18	294.441	43	146.654	21	0	0	689.376
Oegstgeest	114.972	8	171.738	12	747.713	52	349.594	25	40.868	3	1.424.885
Teylingen	187.700	12	259.802	16	917.373	58	182.655	11	44.414	3	1.591.944
Zoeterwoude	16.454	6	73.337	27	158.712	58	10.591	4	15.650	6	274.744
Totaal	2.278.832	12	3.196.007	17	10.201.368	53	3.375.573	17	241.569	1	19.293.349

Tabel 6: Gebruik pgb per gemeente, verdeeld over de verschillende functies

	KDV		BGG		BGI		PV		ZZP		Totaal
	aantal	perc	aantal	Perc	aantal	perc	aantal	perc	aantal	perc	aantal
Alphen ad Rijn	110	18%	191	31%	257	41%	64	10%	2	0%	624
Hillegom	20	18%	35	31%	42	37%	16	14%	0	0%	113
Kaag en Braassem	22	16%	42	31%	59	44%	11	8%	0	0%	134
Katwijk	65	18%	108	30%	147	41%	40	11%	2	1%	362
Leiden	83	17%	129	26%	219	45%	57	12%	2	0%	490

² In bovenstaande tabel zijn alle verstrekte budgetten opgenomen. Het gaat hier niet om individuele cliënten. Jeugdigen kunnen immers voor meer functies een budget krijgen.

Leiderdorp	33	17%	53	27%	81	42%	26	13%	0	0%	193
Lisse	14	14%	30	29%	42	41%	16	16%	0	0%	102
Nieuwkoop	30	20%	48	31%	58	38%	17	11%	0	0%	153
Noordwijk	22	15%	53	36%	59	40%	14	9%	1	1%	149
Noordwijkerhout	20	20%	30	30%	36	36%	14	14%	0	0%	100
Oegstgeest	27	17%	46	28%	73	45%	15	9%	2	1%	163
Teylingen	45	18%	72	29%	108	44%	19	8%	1	0%	245
Zoeterwoude	6	14%	15	34%	18	41%	2	5%	3	7%	44
Totaal	497	17%	852	30%	1199	42%	311	11%	13	0%	2872

Ontwikkelingen in pgb jeugd 2011-2012

Bijna 20% afname in kosten voor pgb in 2012 ten opzichte van 2011

De kosten voor het pgb zijn in Holland Rijnland in 2012 bijna 20% lager dan in 2011. Deze afname is het sterkst te merken bij kortdurend verblijf en begeleiding groep. Daar is een afname te zien van circa één derde. Het pgb voor jeugdigen met een intramurale indicatie die thuis AWBZ-zorg via een zorgzwaartepakket ontvangen, is juist enorm toegenomen.

Tabel 7: Vergelijking kosten tussen 2011 en 2012

	2011	2012	% budget 2012 tov 2011
Kortdurend verblijf	€ 3.596.874	€ 2.278.832	-37%
Individuele begeleiding	€ 11.151.779	€ 10.201.368	-9%
Groepsbegeleiding	€ 4.953.805	€ 3.196.007	-35%
Persoonlijke verzorging	€ 3.592.531	€ 3.375.573	-6%
Langdurig verblijf	€ 19.155	€ 241.569	+261%
Totaal	€ 23.314.144	€ 19.293.349	-17%

Afname het sterkst in Nieuwkoop, zelfs toename in Oegstgeest en Noordwijk

De afname van het bedrag dat aan pgb's is besteed is het sterkst in Nieuwkoop. Daar is de omvang van het budget met bijna twee derde afgenomen. Ook in Lisse is er een grote afname, in 2012 is meer dan 40% minder uitgegeven aan een pgb voor AWBZ-zorg voor jeugdigen. In Oegstgeest en Noordwijk is de omvang van het totale pgb in 2012 zelfs toegenomen ten opzichte van 2011.

Tabel 8: Ontwikkeling gebruikte budget per gemeente

	2011	2012	% verschil 2012 tov 2011
Nieuwkoop	€ 2.754.223	€ 992.819	-64%
Lisse	€ 808.384	€ 649.273	-41%
Kaag en Braassem	€ 1.213.824	€ 887.847	-27%
Katwijk	€ 2.860.764	€ 2.456.302	-14%
Leiden	€ 4.019.795	€ 3.458.958	-14%
Leiderdorp	€ 1.584.349	€ 1.385.127	-13%
Zoeterwoude	€ 308.900	€ 274.744	-11%
Teylingen	€ 1.726.446	€ 1.591.944	-8%
Noordwijk	€ 817.288	€ 766.676	-6%
Hillegom	€ 798.650	€ 759.388	-5%
Alphen aan den Rijn	€ 4.430.966	€ 3.956.010	-2%
Oegstgeest	€ 1.410.035	€ 1.424.885	+1%
Noordwijkerhout	€ 580.520	€ 689.376	+19%
Totaal	€ 23.314.144	€ 19.293.349	-17%

Landelijk afname pgb's in 2012, met name bij jeugdigen met psychische stoornis

Landelijk gezien was 2011 was een "topjaar" voor de pgb's. Van de nieuwe instroom jeugdigen met een psychiatrische stoornis (met indicatie van BJZ) gaf 77% in dat jaar een voorkeur voor het pgb op. Bij AWBZ gebruikers met een CIZ indicatie was dit 13%. In 2012 is de instroom in de AWBZ van jeugdigen met psychiatrische beperkingen landelijk echter met bijna 50% afgenomen. (bron: brief van 20 november 2013 van staatssecretaris van Rijn over het persoonsgebonden budget)

Over het totale pgb-gebruik zegt het Sociaal en Cultureel Planbureau in "Het persoonsgebonden budget in de AWBZ; monitor 2012" dat de trend van alsmaar stijgende pgb-uitgaven in 2012 is omgebogen naar stabilisatie. Bij de extramurale indicaties nam het aantal budgethouders landelijk af, maar bij intramurale indicaties (langdurig verblijf) was er juist een stijging. Deze stijging is ook in Holland Rijnland te zien.

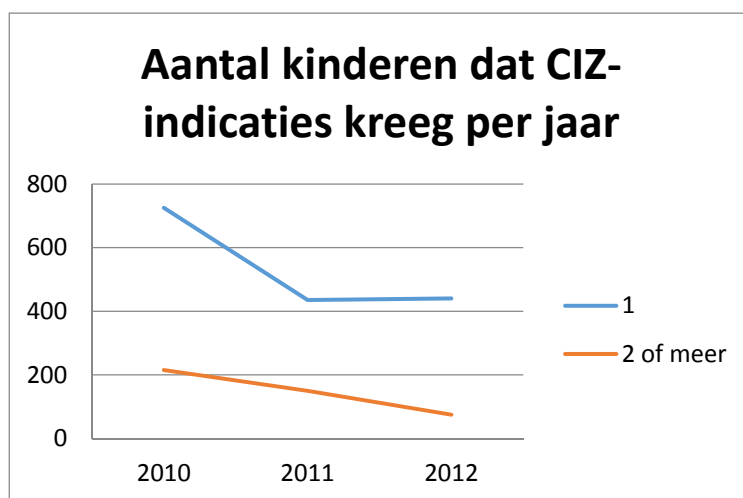
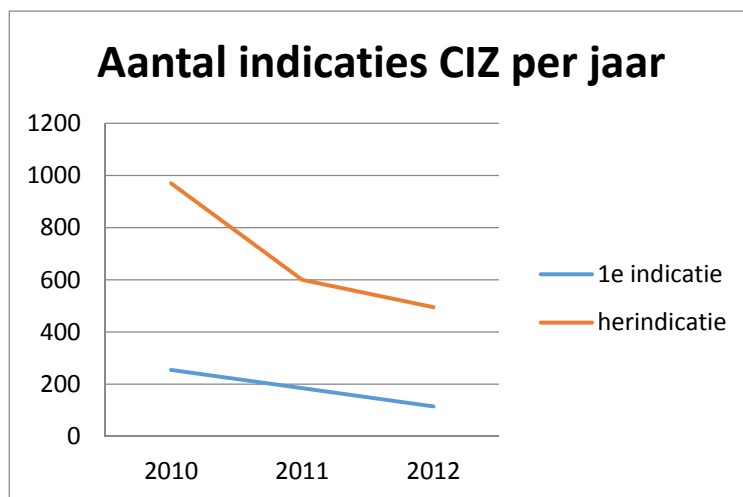
Afname o.a. door 10-uursmaatregel

Het Rijk heeft in 2012 het 10-uurscriterium in de pgb ingevoerd. Dit houdt in dat een ieder die een indicatie kreeg voor begeleiding, persoonlijke verzorging en verpleging van minder dan 10 uur per week, niet in aanmerking kwam voor een pgb. Sinds 2013 geldt dit 10-uurscriterium alleen voor begeleiding en alleen bij nieuwe cliënten. Hiermee is de maatregel van 2012 verzacht. Vanaf 2014 zou het 10-uurscriterium voor begeleiding ook gaan gelden voor bestaande budgethouders, maar deze maatregel is komen te vervallen.

Afname is te zien in afname aantal indicaties per jaar

De afname is ook te zien in de afname van het aantal indicaties per jaar bij het CIZ. Het gaat hier om het aantal indicaties dat in een jaar is gesteld, zowel eerste indicaties als herindicaties.

Pgb Jeugd in 2015

In de meicirculaire is niet opgenomen welk bedrag van het macrobudget bestemd is voor het pgb. Het is aan gemeenten zelf om een bedrag te reserveren. In het Programma jeugdhulp is nu voor de regio een bedrag van € 5.000.000 opgenomen voor het pgb. In dit hoofdstuk gaan we in op de ontwikkelingen waarmee we rekening moeten houden bij het bepalen van de omvang van het budget voor pgb's.

Zo is de regelgeving voor het pgb de laatste jaren verschillende keren aangescherpt. Hierbij was het terugdringen van kosten de rode draad. Wijzigingen in de regelgeving waren gericht op bestrijding van fraude en misbruik en op het terugdringen van het aantal pgb's en verlaging van de bedragen. Deze aanscherpingen hebben gevolgen gehad voor het huidige gebruik en de huidige omvang van de pgb's.

Voor 2015 spelen ook twee andere elementen een rol, die van invloed zijn op het gebruik van het pgb in 2015: het overgangsrecht enerzijds en de maatschappelijke onrust en onzekerheid anderzijds.

Overgangsrecht pgb's Wmo en Jeugdwet

In de Jeugdwet en in het wetsvoorstel Wmo 2015 is geregeld dat gemeenten voor het jaar 2015 op basis van het overgangsrecht zorg moeten continueren bij bestaande indicaties. Voor de Jeugdwet is hierbij in het overgangsrecht vastgelegd dat cliënten recht hebben op continuering bij dezelfde aanbieder. Dit geldt ook voor al afgegeven pgb's. Gemeenten kunnen er wel voor kiezen de aanbieder op basis van een pgb in dat geval te contracteren als zorg in natura.

Uitgangspunt is dat gemeenten de rechten van het "oude" pgb eerbiedigen in die zin, dat de cliënt een indicatie heeft die hij moet kunnen verzilveren. Als dat zou kunnen met een lager budget, dan mogen gemeenten een lager budget verstrekken. Als de cliënt aangeeft dat hij het hetzelfde zorgaanbod niet met een lager budget kan inkopen, dan zal de gemeente toch een toereikend budget moeten verstrekken zodat het zorgaanbod wel ingekocht kan worden.

Blijvende stijging pgb voor cliënten met verblijfsindicatie in 2013

De stijging van het beroep op pgb door cliënten met een verblijfsindicatie, die in 2012 landelijk én ook in Holland Rijnland duidelijk waarneembaar was, heeft zich in 2013 voortgezet. Gevolg hiervan is dat, ook al neemt het aantal budgethouders met een extramurale indicatie af, de kosten van het pgb niet afnemen en het pgb per persoon duurder wordt. Per saldo stabiliseren de kosten van het pgb (bron: brief van 20 november 2013 van staatssecretaris Van Rijn over het persoonsgebonden budget).

Verlaging uurtarief

Het uurtarief voor niet-professionele zorgverleners is verlaagd van € 30 naar € 20 per uur.

10-uurscriterium

Vanaf 2013 geldt dat nieuwe cliënten alleen een pgb voor begeleiding kunnen krijgen, als zij een indicatie voor begeleiding hebben van minimaal 10 uur per week.

Strengere controle

Het percentage budgethouders dat intensief gecontroleerd wordt is van 5% in 2013 verhoogd naar 20% in 2014. Deze maatregel is ingezet om fraude en misbruik te bestrijden. De effecten van deze strengere controle zijn (nog) niet bekend.

Afname door onrust

Uit signalen van per Saldo blijkt dat, waar eerst landelijk sprake was van een netto groep van 2.000 budgethouders per maand, nu al meer dan een jaar sprake is van een krimp van 100 budgethouders per maand. Deze krimp komt door bovengenoemde maatregelen, maar ook doordat mensen er weinig vertrouwen in hebben dat gemeenten straks goed omgaan met het pgb. Mensen vertellen elkaar ook op verjaardagen dat het moeilijk is om aan een pgb te komen, en dat het straks bij gemeenten alleen maar slechter wordt.

Tabel 9: Begroting 2015

	2011	2012	Begroting 2015	% begr. 2015 tov 2012
Alphen aan den Rijn	€ 4.430.966	€ 3.956.010	€ 1.248.163	-68%
Hillegom	€ 798.650	€ 759.388	€ 182.434	-76%
Kaag en Braassem	€ 1.213.824	€ 887.847	€ 176.349	-80%
Katwijk	€ 2.860.764	€ 2.456.302	€ 622.983	-75%
Leiden	€ 4.019.795	€ 3.458.958	€ 1.155.855	-67%
Leiderdorp	€ 1.584.349	€ 1.385.127	€ 263.129	-81%
Lisse	€ 808.384	€ 649.273	€ 172.369	-63%
Nieuwkoop	€ 2.754.223	€ 992.819	€ 244.483	-75%
Noordwijk	€ 817.288	€ 766.676	€ 167.919	-78%
Noordwijkerhout	€ 580.520	€ 689.376	€ 143.883	-79%
Oegstgeest	€ 1.410.035	€ 1.424.885	€ 205.894	-86%
Teylingen	€ 1.726.446	€ 1.591.944	€ 333.515	-79%
Zoeterwoude	€ 308.900	€ 274.744	€ 83.023	-70%
Totaal	€ 23.314.144	€ 19.293.349	€ 5.000.000	-74%

Bijlage 1 zorggebruik in Holland Rijnland

Tabel zorggebruik in Holland Rijnland

	awbz overig	awbz psy
Alphen aan den Rijn	1,41	0,43
Boskoop	1,30	0,28
Hillegom	0,81	0,45
Kaag en Braassem	1,04	0,49
Katwijk	0,91	0,79
Leiden	0,92	0,89
Leiderdorp	0,76	0,77
Lisse	0,67	0,30
Nieuwkoop	1,42	0,30
Noordwijk	0,92	0,79
Noordwijkerhout	0,99	0,40
Oegstgeest	0,49	0,92
Rijnwoude	0,77	0,27
Teylingen	0,69	0,92
Zoeterwoude	0,80	0,55
Holland Rijnland	0,95	0,64

1. AWBZ overig betreft awbz hulp die over gaat naar de Jeugdwet voor 0-17 jarigen op basis van de grondslagen verstandelijke beperking (VG), lichamelijke beperking (LG) en Somatiek (SOM).

Bijlage indicaties en zorgaanspraken

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van het aantal indicaties van het CIZ/aanspraken van Bureau Jeugdzorg, de achterliggende grondslag en de verzilvering van deze indicaties.

BJZ is verantwoordelijk voor de indicatiestelling AWBZ voor jeugdigen met een psychiatrische diagnose en een IQ van 85 of hoger. BJZ stelt de indicaties in principe tot de jeugdige 18 jaar is.

Het CIZ is verantwoordelijk voor de indicatiestelling van jeugdigen als sprake is van zorg/behandeling als gevolg van een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking, een somatische aandoening, tenzij sprake is van een psychiatrische diagnose als dominante grondslag.

Tabel: aantal aanspraken AWBZ-zorg 2012 via Bureau Jeugdzorg

	Kdv	pv	bgi	bgg	zzp	totaal
Alphen ad Rijn	74	1	264	166	10	515
Hillegom	14	0	34	30	2	80
Kaag en Braassem	9	0	66	36	1	112
Katwijk	37	1	151	114	9	312
Leiden	52	0	240	108	7	407
Leiderdorp	18	1	79	48	5	151
Lisse	9	0	32	23	4	68
Nieuwkoop	28	0	72	49	0	149
Noordwijk	16	0	61	30	1	108
Noordwijkerhout	11	0	24	16	1	52
Oegstgeest	25	0	84	50	3	162
Teylingen	28	1	120	77	1	227
Zoeterwoude	5	0	21	12	2	40
Totaal	326	4	1248	759	46	2383

Tabel: indicaties AWBZ-zorg via CIZ op peildatum 1 januari (behalve waar 7-13 staat, juli)

grondslag	KDV					PV					BGI				
	'10	'11	'12	'13	7-13	'10	'11	'12	'13	7-13	'10	'11	'12	'13	7-13
somatisch	10	10	10	5	0	35	35	50	50	45	15	15	15	15	15
lichamelijk	45	35	35	25	20	95	80	70	65	65	100	65	65	60	55
verstandelijk	360	335	285	255	230	170	210	220	210	210	430	395	385	385	370
zintuiglijk	15	15	10	0	0	0	10	10	0	0	25	25	15	10	15
totaal	430	390	335	285	260	300	335	345	330	320	575	495	485	465	450

grondslag	BGG				
	'10	'11	'12	'13	7-13
somatisch	10	5	5	0	0
lichamelijk	55	35	30	25	25
verstandelijk	455	460	415	395	380
zintuiglijk	15	10	10	10	5
totaal	535	510	465	435	415

Tabel: indicaties/aanspraken op AWBZ-zorg per grondslag

Grondslag	aantal	%
Somatisch	70	2%
Lichamelijk	175	5%
Verstandelijk	1245	32%
Zintuiglijk	20	0%
Psychisch	2337	61%
Totaal	3847	100%

Tabel: totaal aantal indicaties/aanspraken in 2012

	KDV	PV	BGI	BGG	ZZP	totaal
Bureau Jeugdzorg	326	4	1248	759	46	2383
CIZ (1-1-2012)	285	345	465	435	0	1530
	611	349	1713	1194	46	

Tabel: aantal nieuwe indicaties per jaar (inclusief behandeling en verpleging)

	2010	2011	2012
1e indicatie	255	185	115
herindicatie	970	600	495
totaal	1225	790	610

Tabel: aantal jeugdigen dat een indicatie(s) kreeg per jaar

	2010	2011	2012
1	725	435	440
2 of meer	215	150	75
totaal	940	585	515